

บทคัดย่อ

เด็กออทิสติก มักมีพัฒนาการล่าช้าทางด้านสังคม การสื่อความหมาย และจินตนาการ แสดงให้เห็นโดยการมีพฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากเด็กในวัยเดียวกัน อาการบางอย่างอาจจะปรากฏให้เห็นได้ตั้งแต่ในขวบปีแรก และจะพบอาการตามข้อบ่งชี้อย่างชัดเจนเมื่อเด็กมีอายุ 18 เดือนขึ้นไป แต่เด็กออทิสติกก็สามารถพัฒนาศักยภาพในตัวเองและพึ่งพาตนเองในชีวิตประจำวันได้ หากพวกเขาได้รับโอกาสในการเรียนรู้จากบุคคลรอบข้างและสังคม

ในอีกด้านหนึ่ง การมีลูกออทิสติกส่งผลกระทบต่อสถานภาพของครอบครัว เนื่องจากครอบครัวต้องจัดคนดูแลเด็กออทิสติกอย่างใกล้ชิดตลอด 24 ชั่วโมง ผู้ปกครองที่มีลูกออทิสติกเองก็มีความวิตกกังวลว่าอนาคตลูกจะอยู่ในสังคมได้อย่างไรยามที่พ่อแม่เสียชีวิตไปแล้ว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาบทบาทของครอบครัวต่อการฟื้นฟูเด็กออทิสติก เพื่อสะท้อนภาพปัญหาและแสวงหาแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับเด็กออทิสติกและครอบครัวต่อไป

ผู้วิจัยอาศัยการศึกษาเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ปกครองเด็กออทิสติก การสังเกต และการเก็บข้อมูลแวดล้อม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ปกครองเด็กออทิสติกที่ไปใช้บริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต 9 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 8 ครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า

ครอบครัวเด็กออทิสติกส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจพออยู่พอกินไม่เดือดร้อน แต่บางคนมีหนี้สินมาก ทางด้านสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว ส่วนมากพ่อและแม่มีความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้นในการดูแลลูกที่เป็นออทิสติก ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน แต่บางครอบครัวพ่อแม่ต้องประสบปัญหามากมายตั้งแต่มีลูกเป็นออทิสติกจนต้องหย่าร้างกันไป นอกจากนั้น เด็กออทิสติกส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพระหว่างพี่น้องด้วย

ด้านการฟื้นฟูทางการแพทย์ เด็กออทิสติกไม่ได้รับการฟื้นฟูตั้งแต่เริ่มแรกพบความพิการ ด้วยการวินิจฉัยของแพทย์บางคนไม่เหมือนกัน และเมื่อเข้าสู่ระบบการฟื้นฟูในโรงพยาบาล ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวในจังหวัดขอนแก่น ต้องรองรับคน 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริการที่ได้รับจึงไม่สามารถตอบสนองต่อจำนวนของเด็กออทิสติกได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ในด้านการศึกษา เด็กออทิสติกบางคนสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนตามปกติได้ แต่ก็ไม่สามารถเรียนได้จบ เพราะโรงเรียนไม่มีความพร้อมในการสอนเด็กออทิสติก บางคนมีโอกาสได้เรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่ศูนย์ก็มีข้อจำกัดด้านความพร้อมและทักษะของบุคลากรมาก ผู้ปกครองจึงประสบปัญหาในการหาโรงเรียนสำหรับลูกมาก เนื่องจากยังไม่มีโรงเรียนเฉพาะสำหรับเด็กออทิสติก

แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็คิดว่าตนเองมีคุณค่าเหมือนสมาชิกคนอื่นในสังคม ไม่ได้รู้สึกแตกต่างหรือด้อยค่ากว่าคนอื่น แม้ว่าช่วงแรกๆจะรู้สึกท้อแท้ ไม่กล้าสู้หน้าคน รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ เศียดและสับสนมาก แต่ปัจจุบันนี้สามารถยอมรับได้แล้ว เพราะไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร สำหรับความมุ่งหวังในอนาคต ผู้ปกครอง

ครองคาดหวังว่าเด็กจะได้รับการฝึกหรือฟื้นฟูในโรงเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตได้
อย่างมีศักดิ์ศรี